

Contactpersoon: dhr. E.T. van Vulpen
Afdeling/Team: Regie & Ontwikkeling 1
E-mail: post@heerhugowaard.nl

Ons kenmerk: Bij19-793
Zaaknummer: CBB190587

RAADSINFORMATIEBRIEF

Aan de Gemeenteraad van Heerhugowaard

Onderwerp: Raadsinformatiebrieftussenevaluatie Grondstoffenbeleidsplan 2018 - 2021
(incl. aanpassen openingstijden gemeentewerf)

Heerhugowaard, 27 november 2019

Geachte leden van de gemeenteraad van Heerhugowaard,

Kennisnemen van

De informatie uit de tussenevaluatie van het Grondstoffenbeleid 2018 -2018, inclusief de toelichting op de opbouw afvalstoffenheffing en verruiming openingstijden gemeentewerf.

Inleiding

Bij het vaststellen van het grondstoffenbeleidsplan 2018-2021 is opgenomen dat eind 2019 een tussenevaluatie zou plaatsvinden. Doel van de evaluatie is om te zien of de huidige situatie en ontwikkelingen in lijn liggen met de aangegeven doelen (ambities). Het is ook een moment voor de gemeenteraad om te bezien of aanvullende acties noodzakelijk zijn, dan wel om de doelen bij te stellen. Behalve de oorspronkelijke acties en ambities uit het grondstoffenbeleidsplan, zijn via moties en amendementen extra onderwerpen toegevoegd aan de tussenevaluatie.

Kernboodschap

Onderdelen die in de evaluatie worden toegelicht, zijn:

1. Resultaat gescheiden inzameling 2019 (prognose)
2. Doelen Grondstoffenbeleid:
 - Maximaal 150 kg restafval per inwoner per jaar in 2021.
 - Het scheiden en aanbieden van grondstoffen wordt makkelijker.
 - Buiten de start- en aanloopkosten stijgen de afvalbeheerkosten huishoudelijk afval en afvalstoffenheffing niet als gevolg van nieuwe beleidsimpulsen en maatregelen.

3. Toelichting afvalstoffenheffing:
 - Inzicht in baten en lasten met betrekking tot afvalverwerking
 - Opbouw van de afvalstoffenheffing per categorie huishouden
 - Meerjaren ontwikkeling van de afvalstoffenheffing.
4. Verruimen openingstijden gemeentewerf:
 - Behalen van gewenste resultaten
 - Daadwerkelijke kosten van het verruimen

Hieronder is een korte toelichting (samenvatting) per onderdeel gegeven. Voor een uitgebreidere toelichting verwijzen wij naar de bijgevoegde tussenevaluatie (INT19-6209).

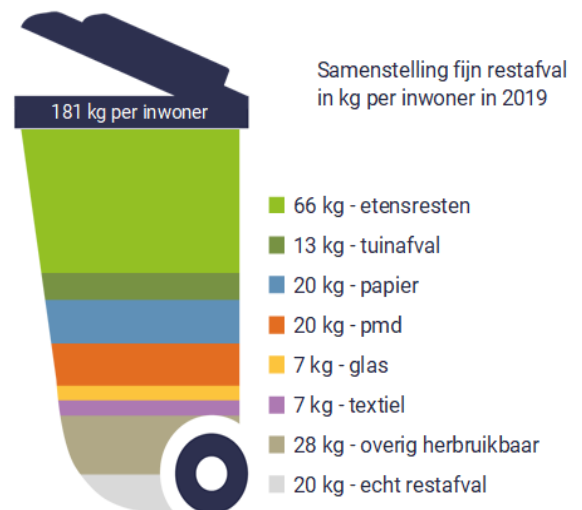
1 Resultaat gescheiden inzameling 2019

Om de hoeveelheden voor 2019 in te kunnen schatten, zijn de werkelijk ingezamelde hoeveelheden t/m augustus geëxtrapoleerd naar een volledig jaar. Voor de belangrijkste afvalfracties zijn dit de hoeveelheden.

Fracties	Per inwoner [kg]			Verschil 2018 - 2019
	2017	2018	prognose 2019	
<i>Inwoners</i>	54.950	56.130	56.750	620
Restafval	217	212	181	-31
GFT	91	89	95	6
PMD	6	6	26	20
Oud papier	49	46	46	0
Glas	19	18	19	1

De invoering van de PMD container heeft direct effect op de hoeveelheden Restafval (-31 kg) en PMD (+20 kg). De daling van het restafval wordt niet volledig verklaard door de toename van PMD. Het verschil dat overblijft is "bijvangst" bij andere afvalstromen. Doordat inwoners bewuster omgaan met het scheiden van PMD, gaan zij ook bewuster om met de andere stromen.

Ondanks dat er een daling is ingezet op de hoeveelheid restafval en meer PMD wordt ingezameld, zitten er nog steeds voldoende zaken in het restafval die gescheiden moeten worden aangeboden. De sorteeraanlyse geeft daarom input aan de doorontwikkeling van de communicatie campagne en invulling aan de nog uit te voeren actie m.b.t. de inzet van afvalcoaches.

2 Koppeling met doelen uit grondstoffenbeleidsplan

Maximaal 150 kg restafval in 2021

Het was de verwachting dat na het invoeren van de oranje container voor het huis-aan-huis inzamelen van PMD, de hoeveelheid restafval aanzienlijk zou dalen. Het behaalde resultaat van 30 kg (van 201 kg naar 181 kg) voor het fijn huishoudelijk restafval laat deze daling ook zien. De nog resterende looptijd van het grondstoffenplan (twee jaar) wordt gebruikt om te komen tot maximaal 150 kg restafval per inwoner. De verwachting is dat de daling vanaf nu geleidelijk zal gaan, omdat het gaat om verandering in gedrag en handelen door de verdere inzet van communicatie.

Scheiden wordt makkelijker

Op basis van de aanzienlijke stijging van het gescheiden ingezamelde PMD, de positieve berichten op het verruimen van de openingstijden van de gemeentewerf, uitgebreide communicatie en enquête resultaten is te onderbouwen dat scheiden makkelijker is geworden voor inwoners. Er is door de gemeente duidelijk geïnvesteerd in de service.

Afvalstoffenheffing

De heffing is afhankelijk van diverse factoren die niet allemaal door de gemeente te beïnvloeden zijn. Op meerdere fronten hebben deze factoren te maken met een instabiele markt en fluctuerende tarieven en vergoedingen. Ook is het resultaat afhankelijk van de inzet van inwoners, zij moeten het restafval beter scheiden. Dit alles maakt het sturen op “*stijgen de afvalbeheerkosten huishoudelijk afval en afvalstoffenheffing niet als gevolg van nieuwe beleidsimpulsen en maatregelen*” tot een uitdaging.

3 *Beantwoording Motie “inzicht afvalstoffenheffing”**Differentiatie 75-100-125*

De toe te rekenen lasten zijn onderverdeeld in een vast en variabel deel. Het vaste deel, wordt over het totaal aantal objecten (huisaansluitingen) gelijk verdeeld, ongeacht de heffingscategorieën. Het variabele deel wordt op basis van de verdeelsleutel 75 - 100 -125 toegerekend aan de drie heffingscategorieën. De verdeelsleutel komt voort uit een besluit van de gemeenteraad (2003) waarbij het uitgangspunt is dat ongeacht de omvang van het huishouden de basis voor het verwerken van afval op 50% is gesteld. Per persoon komt hier 25% bovenop voor aanvullend afval, tot een maximum van drie personen.

Net als de meeste gemeenten, wegen wij geen afval dat aan huis of op de gemeentewerf door inwoners wordt aangeboden. Hierdoor is er geen inzicht in wat het verschil of verhouding is tussen een 1-persoons, 2- persoons of meerpersoonshuishouden en kan de verdeling van de kosten niet op die manier worden geregeld.

Differentiatie nog van deze tijd?

Het toepassen van gedifferentieerde tarieven, vanuit afval perspectief, wordt landelijk steeds vaker ter discussie gesteld. Het restafval dat na goed scheiden overblijft, is vaak huishoudelijk afval dat niet perse afhankelijk is van hoeveel mensen er in huis wonen. Kortom het is niet meer vanzelfsprekend dat een meerpersoonshuishouden ook meer restafval heeft dan een 1-persoonshuishouden. Dit neemt niet weg dat er andere, sociale of economische argumenten kunnen zijn, waarom gedifferentieerde tarieven wel wenselijk zijn.

Meerjaren ontwikkeling van de afvalstoffenheffing

Door de dynamische mondiale grondstoffenmarkt en de voorbereiding op de bestuurlijke fusie, is de doorkijk beperkt tot 2021. Dat is ook einde looptijd van het grondstoffenbeleidsplan. Uitgaande van een aantal omschreven randvoorwaarden is de stijging van de heffing voor 2021 met gemiddeld 0,30%, lager dan de stijging van de verwerkingstarieven (2%). Dit komt hoofdzakelijk doordat rekening is gehouden met een daling van het te verbranden restafval.

Aanpassen vergoeding PMD

Recente ontwikkelingen op het gebied van de landelijke vergoedingsstructuur van PMD lijken een positief effect te hebben op de in de begroting opgenomen kosten en inkomsten. Als de voorgestelde aanpassing wordt doorgevoerd op de berekening van de afvalstoffenheffing, dan zorgt dat voor een aanzienlijke daling van het begrootte tarief 2020 met €9 - €15 per huishouden. Afhankelijk van de uitkomst van de behandeling in de Buitengewone Algemene Ledenvergadering (BALV) van de NVG op 29 november 2019, wordt de aanpassing ingebracht bij de behandeling en vaststelling van de hoogte van de tarieven in december (Afvalstoffenheffing verordening).

Tarieven 2020 met aanpassing PMD vergoeding

Aangepast tarief afvalstoffenheffing	netto tarief 2020	netto tarief 2019	Mutatie €	Mutatie %
1 persoonshuishouden	€ 238,04	€ 225,82	€ 12,22	5,4%
2 persoonshuishouden	€ 259,03	€ 246,60	€ 12,43	5,0%
meerpersoonshuishouden	€ 280,01	€ 267,37	€ 12,64	4,7%

Tarieven opgenomen in begroting 2020

Aangepast tarief afvalstoffenheffing	netto tarief 2020	netto tarief 2019	Mutatie €	Mutatie %
1 persoonshuishouden	€ 247,18	€ 225,82	€ 21,36	9,5%
2 persoonshuishouden	€ 271,21	€ 246,60	€ 24,61	10,0%
meerpersoonshuishouden	€ 295,24	€ 267,37	€ 27,87	10,4%

4 Verruimen openingstijden gemeentewerf

De gemeenteraad heeft op 20 februari 2018 unaniem een motie aangenomen over de openingstijden van de gemeentewerf. De kern van de motie is dat iedere Heerhugowaarder de mogelijkheid zou moeten hebben om, ook in het weekend zijn of haar afval naar de gemeentewerf te kunnen brengen. Per 2019 zijn de tijden daarom op zaterdag aangepast en gelijk gesteld aan de doordeweekse tijden van 8:00 – 16:00 uur.

Behalen van het gewenste effect

Als gewenste effect is aangegeven dat iedere Heerhugowaarder de mogelijkheid zou moeten hebben om ook in het weekend zijn of haar afval naar de gemeentewerf te kunnen brengen. Verder is het als wenselijk aangegeven om de wachttijden en doorstroom op zaterdag te verbeteren.

Op basis van de resultaten en metingen over de eerste acht maanden van 2019 is de conclusie dat de verruiming van de zaterdagopenstelling een groot voordeel oplevert voor de zaterdag. Er zijn geen noemenswaardig lange wachttijden of gevaarlijke situaties buiten het gemeentelijk terrein ontstaan. Op basis van de beschikbare gegevens is niet te onderbouwen dat een verschuiving tussen de zaterdag en de doordeweekse dagen heeft plaatsgevonden.

Daadwerkelijke kosten van het verruimen van de openingstijden

Bij de raming is uitgegaan van vier medewerkers die per zaterdag 3 uur extra gaan werken. Op basis van het interne uurtarief en zaterdagtoeslag is de raming van de extra kosten € 50.000 euro. De werkelijke kosten van ca. € 40.000 zijn gebaseerd op een extrapolatie van de gemaakte uren over het eerste half jaar van 2019. Het verschil van €10.000 met de raming komt, doordat de praktijk minder uren nodig zijn gebleken en geen zaterdagtoeslag hoeft te worden berekend over het overhead onderdeel van de kosten.

Consequenties

Met de verruiming van openingstijden gemeentewerf is het gewenste resultaat behaald (minder wachttijden, betere doorstroom en minder verkeersonveilige situaties). Vanuit het doel dat de gemeenteraad het scheiden en aanbieden van grondstoffen makkelijker wil maken, worden de openingstijden gehandhaafd. De extra kosten van € 40.000 worden in de eerst volgende begrotingswijziging van 2020 meegenomen.

Communicatie

De uitkomsten van de tussentijdse evaluatie worden actief gecommuniceerd naar inwoners. Hiervoor wordt aangesloten bij de reeds bestaande communicatie campagne "Aan de bak".

Het is van belang dat inwoners weten wat hun inspanningen opleveren en ook hoe nog beter te scheiden is. "Afval scheiden is makkelijker dan u denkt"

Vervolg

Uitgangspunt is dat het een tussenevaluatie is. Het grondstoffenplan loopt nog twee jaar (t/m 2021). Als de gemeenteraad aanpassingen wil in de vastgestelde doelen of beleidskeuzes, kunt u die aandragen, op basis van de uitkomst en gegevens van de tussenevaluatie.

Naast het uitvoeren van de openstaande en doorlopende acties uit het grondstoffenbeleidsplan, is een belangrijke actie om het grondstoffenbeleid van Langedijk en Heerhugowaard te vergelijken. In het kader van de ambtelijke fusie en de voorbereiding op de bestuurlijke fusie, is het van belang om de afvalinzameling (service en heffing) in beide gemeenten te harmoniseren.

Aan het eind van de looptijd wordt het Grondstoffenbeleidsplan 2018 – 2021 en de daarin opgenomen doelen geëvalueerd. Deze evaluatie dient als input voor een nieuw plan.

Bijlage(n)

INT19-6209

Tussenevaluatie grondstoffenbeleidsplan 2018 - 2021

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,
de secretaris, de burgemeester,

A.S. Meijer

A.B. Blase